

ไข้เลือดออก มาลาเรีย สมอองอักเสบ โรคเท้าช้าง และยุง

ในปีที่ผ่านมา ในประเทศไทยมีผู้ป่วยเป็นไข้เลือดออกถึงประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ คน นับเป็นการระบาดของโรคนี้ที่มีจำนวนผู้ป่วยสูงเป็นประวัติการณ์ โรคนี้เกิดจากเชื้อไวรัสเดงกีซึ่งมียุงเป็นตัวนำและเป็นยุงชนิดที่กัดเวลากลางวัน

ยุงยังนำเชื้อโรคอื่น ๆ ที่สำคัญ ๆ อีก ๓ ชนิด คือ มาลาเรีย ไข้สมองอักเสบ และโรคเท้าช้าง มาลาเรียยังเป็นมาก มีการดื้อยาสูง และถ้าเป็นมาลาเรียขึ้นสมองก็ยังมีอันตรายสูง ไข้สมองอักเสบนั้นเป็นในเด็กกับคนอายุน้อยเป็นส่วนใหญ่ มีอาการเป็นไข้ ชี้น และไม่รู้สีกตัว ประมาณครึ่งหนึ่งจะถึงแก่ชีวิต ผู้ที่ไม่ตายก็อาจมีสมองพิการ ส่วนโรคเท้าช้างนั้นมีเท้า ขา และลูกอัมพาบวมโตอย่างเรื้อรัง หรือยังแก้กลับคืนไม่ได้

แม้จะมีการพูดถึงวัคซีนป้องกันโรคเหล่านี้ แต่มีวัคซีนที่ถึงขั้นใช้ได้ยู่โรคเดียว คือวัคซีนป้องกันโรคไข้สมองอักเสบ การควบคุมยุงจึงเป็นจุดร่วมที่สำคัญที่สุดของการควบคุมโรคทั้งสี่ แม้จะมีการพูดถึงสารและวิธีการต่าง ๆ ในการฆ่าลูกน้ำ และฆ่ายุง

จุดสำคัญที่สุดในการควบคุมยุง คือ **ความเข้าใจและความตื่นตัวของประชาชนทั้งหมด** ในการที่จะควบคุมยุง ถ้าปราศจากความเข้าใจ และความสนใจของประชาชนที่จะลุกขึ้นร่วมมือ และแสวงหาวิธีการที่จะเข้ามาใช้ด้วยตนเองแล้ว ถึงแม้จะมีเทคโนโลยีใด ๆ ก็จะไม่ได้ผล ฉะนั้นการปลูกอารมณ์หรือการณรงค์ให้ประชาชนตื่นตัวในเรื่องการจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงในบ้านและบริเวณรอบบ้านจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

การให้ความรู้แก่ประชาชนให้ฉลาด สามารถทำอะไรได้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนา แต่ก็ทำกันน้อย เพราะใช้เวลาไปในการโฆษณาตนเองและโฆษณาสินค้าหมด จึงขอฝากไว้ว่าเรื่องสื่อเพื่อการพัฒนาเป็นเรื่องสำคัญและต้องทำให้ได้ไม่ว่าจะมีอุปสรรคอย่างใดก็ตาม

ประเวศ วะสี